

ЯК ПАВЫСІТЬ ПАСПЯХОВАСЦЬ СТУДЭНТАЎ?

Галоўнае ўпраўленне адукацыйнай дзейнасці правяло пілотнае даследаванне

Стар. 2

СПЫНІЦЬ КАРНАВІРУС!

Якія меры прадпрымаюцца ў Беларускім дзяржаўным універсітэце?

Стар. 3

СТАЦЬ НА ПРЫСТУПКУ ВЫШЭЙ

8 важных пытанняў пра магистратуру

Стар. 4

«НАМ ПАТРЭБНЫ РАСПРАЦОЎШЧЫКІ НОВЫХ ТЭХНАЛОГІЙ, МАТЭРЫЯЛАЎ, ПРАЕКШОЎШЧЫКІ»

Гутарка з прафесарам Віктарам АНІШЧЫКАМ

Стар. 6

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

www.gazeta.bsu.by

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

31 сакавіка 2020 года, № 5 (2227)

100-годдзе БДУ ўнесена ў спіс памятных дат ЮНЕСКА

Гэтую значную падзею Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт адзначае 30 кастрычніка 2021 года.

Уваходжанне БДУ ў календар гэтай арганізацыі надае мерапрыемству міжнародны статус, пацвярджае значны ўнёсак Беларускай ВДУ ў развіццё сусветнай адукацыі і навукі, а сама падзея адлюстроўвае ідэалы і каштоўнасці чалавецтва. Універсітэт афіцыйна мае права выкарыстоўваць лагатып ЮНЕСКА на друкаванай і візуальнай прадукцыі, прымеркаванай да 100-гадовага юбілею.

Расшэнне пра ўнясенне стагоддзя БДУ ў спіс памятных дат было прынята на 40-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА. Усяго ў календар мерапрыемстваў на 2020–2021 гады ўвайшлі 59 найбольш важных падзей з усяго свету. Ад Беларусі ў спіс таксама ўключана святкаванне 150-годдзя з дня нараджэння жывапісца Фердынанда Рушчыца.

За ўсю гісторыю правядзення мерапрыемстваў пры падтрымцы ЮНЕСКА з усіх устаноў вышэйшай адукацыі Беларусі толькі

даты БДУ ў розны час былі ўключаны ў гэты спіс. Сярод іх 90-годдзе з дня нараджэння выбітных навукоўцаў-гісторыкаў Мікалая Нікольскага і Уладзіміра Перцава ў 1967 г., а таксама 50-годдзе БДУ ў 1971 г.

Сёння БДУ актыўна супрацоўнічае з ЮНЕСКА праз створаныя пад эгідай гэтай міжнароднай арганізацыі кафедры. На хімічным факультэце працуе *Міжкафедэральны цэнтр – кафедра ЮНЕСКА па прыродазнаўчай адукацыі*, які займаецца правядзеннем міждысцыплінарных даследаванняў у эксісітэмах аб'ектаў Сусветнай сеткі біясферных запаведнікаў ЮНЕСКА, падрыхтоўкай спецыялістаў для біясферных рэзерватаў, а таксама садзейнічае папулярнаму прыродазнаўчым навук сярод моладзі, у тым ліку праз алімпіяды. У Міжнародным дзяржаўным экалагічным інстытуце імя А. Д. Сахарова дзейнічае *кафедра ЮНЕСКА «Радзінцы і менеджмент навакольнага асяроддзя»*, якая ўдзельнічае ў рэалізацыі міжнароднай праграмы UNITWIN / Кафедры ЮНЕСКА («Пародненыя ўніверсітэты»), а таксама праекта «Нацыянальная школа-лабараторыя па біяэтыцы для школьнікаў», садзейнічае атрыманню грантаў

для ўдзелу студэнтаў у міжнародных даследчых праектах.

ЮНЕСКА бярэ ўдзел у святкаванні гадавін і знамянальных дат у галіне навукі, культуры і асветы дзяржаў-членаў ААН з 1956 года з мэтай надання гэтым падзеям сусветнага значэння. За гэты час пры інфармацыйнай, арганізацыйнай ці фінансавай дапамозе ЮНЕСКА было праведзена больш чым 800 памятных мерапрыемстваў. Усе яны закранаюць пытанні захавання, вывучэння і засваення гісторыка-культурнай, літаратурнай і прыроднай спадчыны.

Пры падтрымцы ЮНЕСКА ў Беларусі адзначаліся юбілеі выбітных дзеячаў і розныя падзеі з сусветным ці рэгіянальным значэннем – усяго звыш 60 мерапрыемстваў. У лік такіх падзей ЮНЕСКА за ўвесь час ўключыла 450-годдзе Беларускага кнігадрукавання, 50-годдзе БДУ, 40-годдзе Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, 50-годдзе Нацыянальнага акадэмічнага тэатра ім. Я. Купалы, 40-годдзе Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я. Коласа, а таксама 900-годдзе Мінска, 1000-годдзе Віцебска і 1150-годдзе Полацка.

ВЕСТКІ З РЕКТАРАТА

ПАДЗЯКА старшыні Беларускай гандлёва-прамысловай палаты абвешчана БДУ. Гэтай узнагароды вядучая ВНУ краіны ганаравана за актыўны ўдзел у выставачных мерапрыемствах на працягу 2019 г.

Летась у рамках калектыўных экспазіцый Міністэрства адукацыі БДУ прыняў удзел у 39 выставах навукова-тэхнічнай прадукцыі, у тым ліку 25 міжнародных. Дасягненні БДУ былі прадстаўлены ў 11 краінах: Аргенціне, Грузіі, Кітаі, Карэі, Латвіі, Манголіі, Нігерыі, Пакістане, Расіі, Узбекістане і Украіне.

Уручэнне падзячнага ліста адбылося 17 сакавіка, на пасяджэнні камітэта БГПП па выставачна-кірмашовай і кангрэснай дзейнасці.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР УСТОЙЛІВАГА РАЗВІЦЦЯ створаны ў БДУ на базе юрыдычнага факультэта. Ён будзе спрыяць рэалізацыі ў нашай краіне рэзалюцыі ААН «Пераўтварэнне нашага свету ў галіне ўстойлівага развіцця на перыяд да 2030 года». Дзейнасць структуры ўключае навуковы, кансультацыйны і адукацыйны напрамкі. Тут будуць праводзіцца даследаванні па асноўных тэмах рэзалюцыі ААН, семінары, канферэнцыі. Плануецца актыўнае супрацоўніцтва з аймак-нымі і замежнымі партнёрамі ў рамках міжнародных праектаў, распрацоўка рэкамендацый для галіновых міністэрстваў, устаноў і арганізацый. Адною з задач пазначана распрацоўка і ўкараненне ў навучальны працэс адукацыйных праграм і планаў, лекцый і іншых матэрыялаў для забеспячэння падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне ўстойлівага развіцця, экалагічнай бяспекі, аховы навакольнага асяроддзя і кліматычных рэсурсаў. Экспертамі выступаць супрацоўнікі ВНУ, якія займаюцца даследаваннямі экалагічных, працоўных, сацыяльных правоў. Іх праца будзе садзейнічаць рэалізацыі правоў чалавека на спрыяльнае навакольнае асяроддзе і клімат, якасную адукацыю, сацыяльныя гарантыі, а таксама развіццю інклюзіі і камфортнага асяроддзя для інвалідаў.

Мэты ўстойлівага развіцця ААН прыняты 193 дзяржавамі-членамі ААН у 2015 г. Гэта 17 мэт і 169 падпарадкаваных ім задач, якіх неабходна дасягнуць да 2030 года. Канцэпцыя ўстойлівага развіцця мяркуе развіццё эканамічнай, экалагічнай, сацыяльнай сістэм шляхам аптымальнага выкарыстання рэсурсаў, укаранення экалагічных тэхналогій.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

30 кастрычніка 2021
БДУ 100 гадоў

Як павысіць паспяховасць студэнтаў?

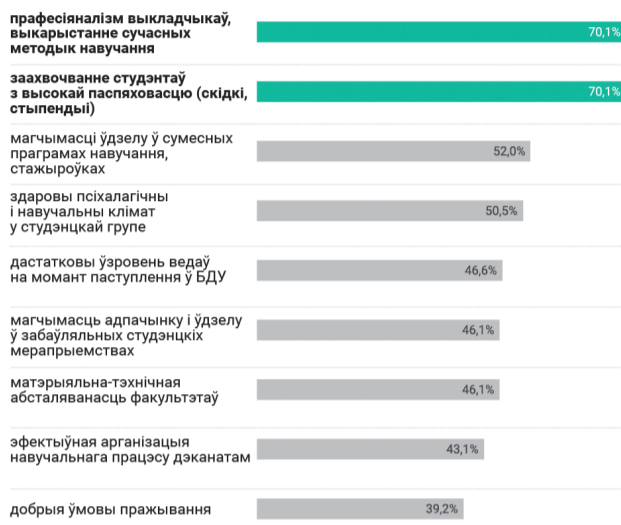
Галоўнае ўпраўленне адукацыйнай дзейнасці БДУ правяло пілотнае даследаванне фактараў, якія ўплываюць на дынаміку паспяховасці студэнтаў.

Мэта – распрацаваць комплекс доўгатэрміновых і кароткатэрміновых захадаў па дасягненні паказчыка абсалютнай паспяховасці на факультэтах не меней за 83 %. Вынікі даследавання і захады, якія будуць стымуляваць жаданне студэнтаў «добра вучыцца», абмеркавалі ў экспертным асяроддзі на семінары «Вызначэнне асноўных фактараў, якія ўплываюць на паспяховасць студэнтаў».

У працы семінара прынялі ўдзел: прарэктар па вучэбнай рабоце і адукацыйных інавацыях **Аксана Здрок**, начальнік Галоўнага ўпраўлення адукацыйнай дзейнасці **Алена Дастанка**, намеснікі дэканаў па вучэбнай рабоце факультэтаў, а таксама прадстаўнікі студэнтаў – старшыня ССЯА **Віталь Лучыновіч**. На семінары ўдзельнікі дэталёва разгледзелі паказчыкі абсалютнай паспяховасці студэнтаў усіх факультэтаў БДУ па выніках апошніх трох сесій: зімовай 2018–2019 (84 %), летняй 2018–2019 (84,7 %) і зімовай 2019–2020 (83,7 %). Эксперты адзначылі, што сярод прыродазнаўчых факультэтаў паказчыкі абсалютнай паспяховасці студэнтаў *хімічнага факультэта* стабільна вышэйшыя за паказчыкі абсалютнай паспяховасці ў цэлым па БДУ, а студэнтаў

Што дапамагае студэнтам добра вучыцца

(па выніках апытання студэнтаў, прадстаўленыя найбольш папулярныя варыянты адказу)

Абсалютная паспяховасць студэнтаў прыродазнаўчых факультэтаў

	зіма 18/19	лета 18/19	зіма 19/20
у цэлым па БДУ	84%	84,7%	83,7%
ФГГ	88,9%	85,0%	85,3%
хімічны факультэт	87,9%	88,2%	87,7%
ФПМІ	84,8%	84,8%	84,4%
ваенны факультэт	84,2%	82,3%	85,1%
ММФ	82,2%	78,3%	81,9%
ФРКТ	81,9%	88,2%	84,0%
біялагічны факультэт	80,6%	79,8%	81,6%
фізічны факультэт	79,7%	81,9%	79,8%

*зялёным адзначаны паказчыкі, якія вышэй за сярэдняе значэнне абсалютнай паспяховасці па БДУ ў адпаведны перыяд, чырвоным – якія ніжэй.

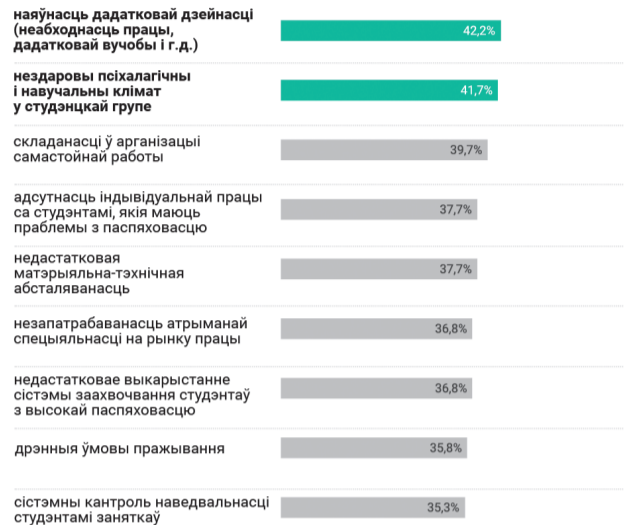
фізічнага, наадварот, ніжэйшыя. Сярод гуманітарных факультэтаў паказчык на *філалагічным факультэце* стабільна вышэйшы за сярэдні па БДУ, на *эканамічным* – ніжэйшы.

Падчас дыскусіі прадстаўнікам факультэтаў было прапанавана адказаць на пытанні: «Чаму на некаторых факультэтах адзначаецца рост, а на іншых – зніжэнне паказчыка абсалютнай паспяховасці?», «Чаму ад сесіі да сесіі дынаміка паказчыка

адрозніваецца?», «Якімі фактарамі можа быць абумоўлена дадзеная дынаміка?», «Як у далейшым можна ўплываць на паспяховасць студэнтаў?». Асобна абмяркоўвалася дынаміка паказчыкаў паспяховасці студэнтаў першага і другога курсаў. Былі разгледжаны змены паказчыка паспяховасці па выніках першых трох сесій на ўсіх прадстаўленых факультэтах. Эксперты акцэнтавалі ўвагу на факультэтах, дзе дэманстра-

Што перашкаджае студэнтам добра вучыцца

(па выніках апытання студэнтаў, прадстаўленыя найбольш папулярныя варыянты адказу)

Абсалютная паспяховасць студэнтаў гуманітарных факультэтаў

	зіма 18/19	лета 18/19	зіма 19/20
у цэлым па БДУ	84%	84,7%	83,7%
філфак	90,5%	89,5%	88,7%
журфак	87,1%	87,2%	82,0%
ФСК	87,1%	83,3%	86,5%
гістарычны факультэт	86,1%	91,6%	82,8%
юрыдычны факультэт	84,8%	85,7%	83,2%
ФМА	84,3%	87,6%	83,2%
ФФСН	81,4%	84,4%	81,9%
эканамфак	76,4%	75,1%	82,0%

ваўся найбольш моцны рост або падзенне паказчыка. Напрыклад, на эканамічным факультэце паказчык паспяховасці студэнтаў-першакурснікаў у летнюю сесію 2018–2019 зменшыўся на 14,7 % у параўнанні з папярэдняй сесіяй, а затым вырас на другім курсе па выніку зімовай сесіі 2019–2020 на 20,1 %! Удзельнікі абмеркавалі прычыны такіх скачкоў паказчыкаў паспяховасці ад сесіі да сесіі і сфармулявалі некалькі гіпо-

тэз: паспяховасць студэнтаў або падзенне паказчыка. Напрыклад, на эканамічным факультэце паказчык паспяховасці студэнтаў-першакурснікаў у летнюю сесію 2018–2019 зменшыўся на 14,7 % у параўнанні з папярэдняй сесіяй, а затым вырас на другім курсе па выніку зімовай сесіі 2019–2020 на 20,1 %! Удзельнікі абмеркавалі прычыны такіх скачкоў паказчыкаў паспяховасці ад сесіі да сесіі і сфармулявалі некалькі гіпо-

казчыкі паспяховасці аказвае рост колькасці замежных студэнтаў, іх узровень паспяховасці.

У далейшым дыскусія засяродзілася на абмеркаванні захадаў, прыняцце якіх дазволіць выпрацаваць механізм уплыву на паспяховасць студэнтаў і стымуляваць яе рост. Эксперты адзначылі, што з меркаваннем студэнтаў па праблематыцы паспяховасці – ГУАД сумесна з ССЯА ў рамках падрыхтоўкі да семінара прапанавала студэнтам адказаць на тры пытанні: «Што дапамагае студэнтам добра вучыцца?», «Што замінае студэнтам добра вучыцца?», «Што б зрабілі асабіста вы, каб студэнтаў добра вучыліся?». Вынікі дадзенага апытання былі прадстаўлены для абмеркавання ўдзельнікам семінара, што дазволіла зрушыць фокус абмеркавання з прыярытэтных адміністрацыйных мер, прапанаваных выкладчыкамі (сістэмны кантроль паспяховасці і наведвальнасці студэнтаў, пашырэнне функцый куратарства і студэнцкага самакіравання, узмацненне кантролю вучэбнай дысцыпліны замежных студэнтаў і г.д.) на тры захады, якія ў большай ступені закранаюць інтарэсы саміх студэнтаў як дзейнасных суб'ектаў сваёй адукацыі. У якасці такіх абсалютнымі лідарамі, па меркаванні большасці апытаных студэнтаў, з'яўляюцца «прафесіяналізм выкладчыкаў, выкарыстанне сучасных метадык навучання» і «заахвочванне студэнтаў з высокай паспяховасцю (скідкі, стыпендыі і г.д.)» – па 70 % удзельнікаў апытання адзначылі, што дадзеныя фактары стымуляюць жаданне добра вучыцца.

Эксперты адзначылі, што правядзенне семінара вызначыла паступова для далейшага дыялогу ў вывучэнні пытання студэнцкай паспяховасці, а таксама стала значным крокам на шляху далейшай распрацоўкі комплексу захадаў, якія спрыяюць павышэнню абсалютнай і якаснай паспяховасці студэнтаў.

Падрыхтавала Валерыя БАНДАРЧЫК

КАМПЕТЭНТНА

Аксана ЗДРОК, прарэктар па вучэбнай рабоце і адукацыйных інавацыях:

– Студэнты на пытанне, што дапамагае добра вучыцца, як прыярытэты выбіралі адказ: «Прафесіяналізм выкладчыкаў, выкарыстанне сучасных метадык навучання». Традыцыйна ў адукацыйным працэсе складалася ўстаноўка, што студэнт – пасіўны ўдзельнік адукацыйнага працэсу і яго задача ўспрымаць гатовую інфармацыю. У такой сітуацыі была спакуса перакласці віну за сваю няўдачу на выкладчыка і сказаць: «Мне недадалі, не так паднеслі». Сёння гэта ўстаноўка змяняецца, і студэнт становіцца актыўным суб'ектам падчас атрымання сваёй адукацыі, у якой вялікую долю займае кіраваная самастойная работа. Выкладчык становіцца менеджарам адукацыйнага працэсу, задача якога

накіраваць студэнта, паказаць, дзе знайсці крыніцы ведаў.

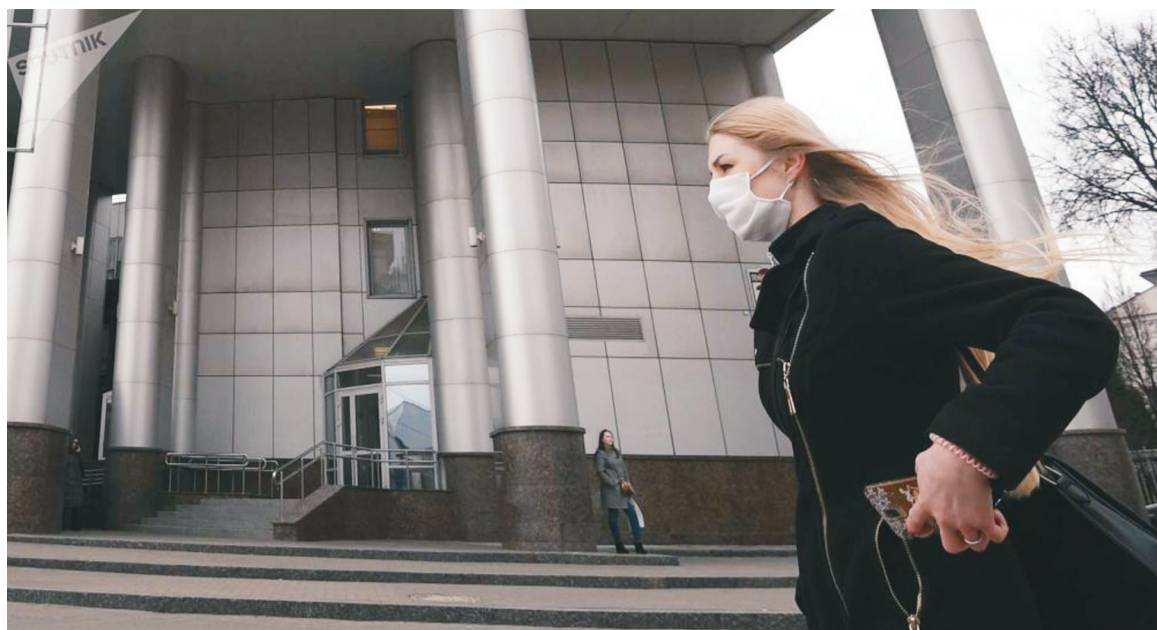
Цяпер мы прапрацоўваем пытанне стварэння ў БДУ інстытута цыотарства і падрыхтоўкі выкладчыкаў-цыотараў, якія будуць дапамагаць студэнтам будаваць уласны адукацыйны

траекторыі. Цыотарства – гэта новая адукацыйная тэхналогія, якая дазваляе прадэманстраваць узровень падрыхтоўкі студэнта, яго мэты ў адукацыйным працэсе, натхніць на іх дасягненне. Цыотар як коўч выяўляе запатрабаванні студэнта, напрыклад, атрымаць міждысцыплінарныя веды ці паглыбіцца ў навуковую работу, і паказвае, як ва ўмовах канкрэтнай ВУН гэтыя запатрабаванні можна рэалізаваць: якія курсы прайсці паралельна з навучаннем на сваім факультэце, у якую навуковую лабараторыю запісацца, у які праект падключыцца і гэтак далей. Кафедра педагогікі нашага ўніверсітэта ўжо падрыхтавала праграму павышэння кваліфікацыі выкладчыкаў-цыотараў, аналагаў якой у краіне няма. Мы плануем да будучага навучальнага года падрыхтаваць па адным педагогу, які валодае тэхналогіяй цыотарства, на кожным факультэце, і ахвочыя студэнты змогуць да іх звяртацца.

Выкладчыкам майстэрству ва ўніверсітэце ўвесь час надаецца ўвага. Калі гаварыць пра мэтаанакіраванае навучанне новым метадыкам, то ўсе выкладчыкі не радзей, чым раз у пяць гадоў праходзяць павышэнне кваліфікацыі, у тым ліку ў РІВШ, які рыхтуе мноства надзвычай цікавых праграм, звязаных з інавацыйнымі тэхналогіямі ў адукацыі. Таксама ў нас створана навукова-метадычная лабараторыя інавацый у адукацыі. На працягу ўжо двух гадоў яна рэалізуе праект, у рамках якога факультэты праз адукацыйны партал БДУ распрацоўваюць дысцыпліны з магчымасцю дыстанцыйнага навучання. Акрамя таго, мы ўдзельнічаем у міжнародным праекце ERASMUS+ «Змены ў адукацыйным асяроддзі: укараненне інавацыйнага выкладання і наву-

чання для паляпшэння адукацыйнай дзейнасці студэнтаў у краінах Усходняга партнёрства». У яго межах ва ўніверсітэце створаны цэнтр развіцця выкладчыцкага персаналу, у якім ужо праішлі навучанне каля 250 чалавек.

Сумесна з навукова-метадычнай лабараторыяй інавацый у адукацыі сёлета мы пачалі ўкараняць некалькі новых праектаў, звязаных з сучаснымі метадыкамі навучання. Па-першае, гэта падрыхтоўка якасных навучальных відэаролікаў, знятых у студыі. Па-другое, стварэнне электронных падручнікаў і навучальных дапаможнікаў, у якіх можна будзе па гіперспасылках пераходзіць з аднаго раздзела ў іншы, будаваць гласарыі. Мы таксама прапанавалі выкладчыкам узяць удзел у пілотным праекце па асваенні такой формы дыстанцыйнай работы, як вэбінары для студэнтаў-завочнікаў і магістрантаў.

Спыніць каранавірус! Якія захады прадпрымае БДУ?

Ва ўсім свеце ў гэтыя дні ідзе барацьба з распаўсюджаннем каранавіруса COVID-2019, і наша краіна не засталася ўбаку.

У Беларусі прыпынены масавыя мерапрыемствы з міжнародным удзелам, адбываецца дбайная праверка асоб, якія прыбываюць з-за мяжы, прадпрыемствам і арганізацыям прадлісана ўсталяваць у памяшканнях дзататары з антысептыкамі. Паралельна ў краіне разгарнулася маштабная кампанія па інфармаванні насельніцтва. Значныя намаганні і рэсурсы сістэмы аховы здароўя былі накіраваны на ранняе выяўленне выпадкаў заражэння COVID-19 з выкарыстаннем лабараторнай дыягностыкі, ізаляцыю, аказанне дапамогі пацыентам і адсочванне кантактаў. Гэта ключавыя захады, якія рэкамендуе Сусветнай арганізацыяй аховы здароўя для таго, каб спыніць перадачу каранавіруснай інфекцыі.

СААЗ у сваёй афіцыйнай заяве пацвердзіла, што на дадзеным этапе, пры адсутнасці ў краіне некантраляванай перадачы інфекцыі сярод насельніцтва, захады, якія прадпрымаюцца Беларуссю, заснаваны на ацэнцы існуючых рызык і адпавядаюць выдзіжэнным рэкамендацыям.

Паводле Міністэрства аховы здароўя нашай краіны на 27 сакавіка ў Беларусі зафіксаваны 94 выпадкі каранавіруса, 32 пацыенты ўжо паправілі сваё здароўе. Яшчэ 24 пацыенты рыхтуюцца да выпіскі. На дадзены момант пад медыцынскім наглядам знаходзяцца 62 пацыенты з станцыянальнай каранавіруснай інфекцыяй, але без клінічных праяў хваробы. Пачынаючы з канца студзеня, у Беларусі больш за 24 тысячы чалавек абследаваны на інфекцыю COVID-19.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт працуе ў штатным рэжыме, аднак абвешчана пра перанос лекцыйных курсаў для ўсіх факультэтаў на пазнейшы тэрмін. Гаворка не ідзе пра перавод на дыстанцыйнае навучанне і адмену заняткаў, а тычыцца часовых змен у графіку вучэбнага працэсу з мэтай пазбягання масавай канцэнтрацыі людзей. У найбліжэйшы перыяд рэкамендуецца выкарыстоўваць іншыя формы заняткаў, прадугледжаныя вучэбнымі

планами і праграмамі, у ліку якіх КСР (кіраваная самастойная работа студэнтаў), кансультацыі, лабараторныя і інш.

Акрамя таго, у БДУ прыняты комплекс мер па ўзмацненні прафілактыкі распаўсюджвання каранавіруса сярод студэнтаў і супрацоўнікаў. Сярод іх:

- абмежавана наведванне студэнцкіх інтэрнатаў на працягу найбліжэйшага месяца, акрамя асоб, якія ў іх пражываюць;

- у месцах масавай канцэнтрацыі людзей, холах і санвузлах усталяваны дзататары з антысептыкамі для апрацоўкі рук;

- павялічана колькасць вільготных уборок вучэбных, адміністрацыйных карпусоў і інтэрнатаў з выкарыстаннем дэзінфекцыйных сродкаў;

- ва ўсіх вучэбных карпусах, інтэрнатах размешчаны інфармацыйныя стэнды па прафілактыцы каранавіруса;

- абмежавана арганізацыя масавых мерапрыемстваў.

У сувязі з правядзеннем у БДУ санітарна-эпідэміялагічных мерапрыемстваў:

1. Мінімізуюцца перасоўванні паміж факультэтамі і карпусамі. Рэкамендуецца выкарыстоўваць сродкі электроннай, тэлефоннай сувязі, месенджары. Па магчымасці ўсе дакументы візіруюцца праз праграму «Справа-Web».

2. У Фундаментальнай бібліятэцы БДУ, бібліятэках на іншых факультэтах, акрамя ФМА, усталяўваецца рэжым работы чытальных зал і абанемента з 10:00 да 15:00.

3. Камандзіраванне супрацоўнікаў, студэнтаў часова прыпыняецца; тыя, хто прыбыў, накіроўваюць справаздачы на адрас электроннай пошты ums@bsu.by.

4. Упраўленне па рабоце з персаналам рэкамендуе кансультацыі, а таксама замову даведак ажыццяўляць пасродкам тэлефоннай сувязі, электроннай пошты, асабістага кабінета. Азнаямленне супрацоўнікаў з дадатковымі дамовамі па кантракце пераносіцца на пачатак красавіка.

5. Пераносіцца правядзенне ўнутраных аўдытаў, запланаваных у сакавіку 2020 года.

6. Пераносіцца правядзенне заняткаў усіх школ юных, курсаў, запланаваных у сакавіку 2020 г.

7. У сакавіку таксама адмяняюцца ўсе выязныя заняткі, наведванні спектакляў, музеяў і г. д.

8. Супрацоўнікі БДУ не накіроўваюцца на стажыроўкі па Беларусі, і прыпыняецца прыём ста-

жораў у сакавіку 2020 года. Пераносіцца павышэнне кваліфікацыі праграмы па дадатковай адукацыі для новых груп.

9. Кіраўнікам падраздзяленняў рэкамендуецца станоўча разглядаць заявы супрацоўнікаў, якія хочуць узяць сацыяльны неаплачаны адпачынак (да 30 дзён), частку працоўнага адпачынку.

10. Пераносіцца тэрміны правядзення дзён адчыненых дзвярэй, запланаваных у сакавіку.

11. Забаронены ўваход у інтэрнаты для навучэнцаў БДУ ў перыяд з 1 красавіка па 30 красавіка асобам, якія не пражываюць у інтэрнатах (акрамя прадстаўнікоў экстранных службаў і падрадных арганізацый).

Актыўна ўключыліся ў працу прадстаўнікі студэнцкага самакіравання ўніверсітэта. Студэнты стварылі telegram-канал «Studunion Info», дзе размяшчаюць інфармацыю пра прынятыя ва ўніверсітэце меры; распавядаюць пра лайфхакі для абароны сябе ад віруснай інфекцыі; трымаюць сувязь са студэнтамі, якія знаходзяцца на каранціне, і, пры неабходнасці, арганізуюць яго.

Падрыхтаваў
Сяргей ШАФАЛОВІЧ

Паважаныя студэнты і супрацоўнікі БДУ!

Звяртаемся да вас з просьбай больш уважліва паставіцца да стану свайго здароўя і здароўя навакольных і выконваць усе неабходныя правілы асабістай гігіены і рэкамендацыі Міністэрства аховы здароўя Беларусі па прафілактычных мерах распаўсюджвання віруснай інфекцыі.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

- 02 красавіка** Скарапанова Ірына Сцяпануна, прафесар кафедры рускай літаратуры
- 03 красавіка** Салькоў Анатоль Пятровіч, загадчык кафедры гісторыі паўднёвых і заходніх славян
- 04 красавіка** Карзюк Віктар Іванавіч, прафесар кафедры матэматычнай кібернетыкі
- 07 красавіка** Конан Павел Мікалаевіч, дацэнт кафедры тэарэтычнай і прыкладнай механікі
- 09 красавіка** Громак Валеры Іванавіч, загадчык кафедры дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу
- 12 красавіка** Шавалдышава Алена Зігфрыдаўна, дацэнт кафедры англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў
- 18 красавіка** Прахарэнка Алеся Генадзьеўна, загадчык кафедры камп'ютарнай лінгвістыкі і лінгвадыдактыкі
- 19 красавіка** Чаранда Мікалай Мікалаевіч, дацэнт кафедры фізікі цвёрдага цела
- 21 красавіка** Ландо Дар'я Дзмітрыеўна, дацэнт кафедры грамадзянскага права
- 22 красавіка** Красулін Яўген Аляксандравіч, дацэнт кафедры гісторыі новага і найноўшага часу
- 23 красавіка** Свірыдаў Дзмітрый Вадзімавіч, дэкан хімічнага факультэта
- 24 красавіка** Саўчук Таццяна Мікалаеўна, дацэнт кафедры прыкладнай лінгвістыкі
- 25 красавіка** Панцялеенка Алеся Аляксандраўна, загадчык кафедры раманскага мовазнаўства
- 30 красавіка** Лапунова Вольга Уладзіміраўна, дацэнт кафедры раманскага мовазнаўства

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯВЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: мовазнаўства і краіназнаўства Усходу; англійскай мовы гуманітарных спецыяльнасцяў; агульнай фізікі; тэорыі і практыкі перакладу; агульнага землязнаўства і гідраметэаралогіі; фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій; квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі; біяі нанамеханікі; агульнай матэматыкі і інфарматыкі.

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: тэарэтычнай фізікі і астрафізікі; сацыялогіі; агульнага землязнаўства і гідраметэаралогіі; геаметрыі, тапалогіі і метадыкі выкладання матэматыкі; агульнай матэматыкі і інфарматыкі; мікрабіялогіі; квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі; міжнародных адносін; медыялогіі.

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: міжнароднага турызму; нямецкага мовазнаўства; тэарэтычнага і славянскага літаратуразнаўства; раманскага мовазнаўства; мытнай справы; інфармацыйных тэхналогій; культуралогіі; філасофіі і метадалогіі навукі; агульнай і клінічнай псіхалогіі; інфарматыкі і камп'ютарных сістэм; дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу; медыялогіі.

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: раманскага мовазнаўства; тэорыі і метадыкі выкладання рускай мовы як замежнай; класічнай філалогіі; нямецкай мовы; англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў; англійскай мовы гуманітарных факультэтаў; камунікатыўнага дызайну; камп'ютарнай лінгвістыкі і лінгвадыдактыкі; агульнай і клінічнай псіхалогіі; псіхалогіі; фізічнай электронікі і нанатэхналогій; сістэмнага аналізу і камп'ютарнага мадэлявання; біямедыцынскай інфарматыкі; шматпрацэсарных сістэм і сетак; матэматычнага мадэлявання і аналізу даных; мікрабіялогіі.

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: прыкладнай лінгвістыкі; камп'ютарнай лінгвістыкі і лінгвадыдактыкі; перыядычнага друку і вэб-журналістыкі.

АСІСТЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: камп'ютарных тэхналогій і сістэм; біяхіміі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня агублікавання аб'явы.
Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5а,
упраўленне па рабоце з персаналам, тэл. 209-54-36

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

- 100-годдзе БДУ занесена ў спіс памятных дат ЮНЕСКА** – БелТА, zviazda.by, sb.by, Беларусь-1, АНТ, «Інтэрфакс», «Мінск-Навіны», тэлеканал «Мир 24», rg.ru, yandex.by, radiomir.by, rambler.ru (09.03), «Звязда» (10.03).
- БДУ прадстаўлены ў прадметных рэйтынгах QS** – БелТА, zviazda.by, «Спадарожнік», Tut.by, vsvloch.grodno-region.by (05.03), yandex.by (06.03).
- Дзень атамных тэхналогій прайшоў у БДУ** – БелТА, zviazda.by, minenergo.gov.by, radiomir.by, yandex.by, mil.by (03.03), wuz.by, «Эканрэс» (04.03), atomic-energy.ru (05.03).
- У конкурсе дзіцячай журналістыкі «Старт» БДУ бяруць удзел 150 беларускіх школьнікаў** – БелТА, zviazda.by, mininform.gov.by, edu-grodno.by, gp.by (03.03).
- Пра гераічны ўчынак першакурсніка хімічнага факультэта Данілы Леанкова** – СТБ, mgoosvod.by (11.03), БелТА, sb.by, «Мінск-Навіны», mosk.minsk.gov.by, yandex.by (12.03).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Конкурс на суісканне прэміі імя У. І. Пічэты і А. Н. Сеўчанкі ў 2020 годзе

Загадам рэктара БДУ ад 11 сакавіка 2020 года абвешчаны конкурс на суісканне прэміі імя У. І. Пічэты ў галіне сацыяльных і гуманітарных навук і А. Н. Сеўчанкі ў галіне прыродазнаўчых і тэхнічных навук. Конкурс у 2020 годзе будзе праходзіць у намінацыі «Адукацыя» ў перыяд з сакавіка па верасень.

Прэміі імя У. І. Пічэты і А. Н. Сеўчанкі ў намінацыі «Адукацыя» прысуджаюцца за выбітныя дасягненні па прыярытэтных напрамках:

- распрацоўку і ўкараненне ў адукацыйны працэс зместу і метадаў крэатыўнай адукацыі, новых педагагічных тэхналогій, якія істотна павышаюць узровень падрыхтоўкі навучэнцаў;
- стварэнне падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, вучэбнага абсталявання і іншых адукацыйных рэсурсаў.
- Суіскальнікам прэміі неабходна прадставіць у Галоўнае ўпраўленне адукацыйнай дзейнасці БДУ (вул. Бабруйская, 7, п. 404) да 4 мая 2020 года наступныя матэрыялы:
- заяўку на ўдзел у конкурсе па форме, паводле Дадатку 3;

- выпіску з рашэння савета падраздзялення пра вылучэнне працы на суісканне прэміі з рэкамендацыяй пра разгляд конкурснай працы ў вызначаным камітэце;
- арыгіналы ці копіі прац, якія высоўваюцца на суісканне прэміі;

- матываванае прадстаўленне, якое змяшчае характарыстыку прац, якія высоўваюцца, педагагічных тэхналогій, абсталявання і рэсурсаў і якое раскрывае іх унёсак у павышэнне ўзроўню падрыхтоўкі навучэнцаў;
- дакументы, што пацвярджаюць значнасць і практычнае выкарыстанне вынікаў конкурсных прац;
- матэрыялы даклада суіскальніка на пасяджэнні савета падраздзялення.

На конкурс прадстаўляюцца працы асобных аўтараў ці калектываў працы, лік саўтараў працы, як правіла, не можа быць большы за чатыры чалавекі.

Інфармацыю пра конкурс можна атрымаць у Галоўным упраўленні адукацыйнай дзейнасці ў аддзеле арганізацыі і кантролю вучэбнага працэсу (тэл. 209-54-11), а таксама на сайце: <http://research.bsu.by>.

Паводле інфармацыі
Галоўнага ўпраўлення
адукацыйнай дзейнасці

Стаць на прыступку вышэй

8 важных пытанняў па магістратуры

Мы падрыхтавалі практычную інфармацыю пра II ступень вышэйшай адукацыі ў БДУ: якія ёсць унікальныя спецыяльнасці, якія новыя напрамкі былі адкрыты не так даўно. Як паступіць і як дыплом магістра спатрэбіцца ў будучыні? Дапамагалі разабрацца ў тэме начальнік аддзела арганізацыі і кантролю вучэбнага працэсу ГУАД **Ірына ЛАТУШКА** і метадыст вышэйшай катэгорыі аддзела **Анжаліка КАСЦЯНЕВІЧ**.

Ірына Латушка

Анжаліка Касцяневіч

1 Якая колькасць праграм па магістратуры цяпер ёсць у БДУ? Як змяняецца іх змест?

– У БДУ ў 2019/2020 вучэбным годзе навучанне ажыццяўляецца па **76** спецыяльнасцях другой ступені вышэйшай адукацыі. Гэта новыя спецыяльнасці і спецыяльнасці мінулых гадоў, у тым ліку з паглыбленай падрыхтоўкай, па якіх студэнты давучваюцца сёлета на некаторых факультэтах. Змены зместу магістарскіх праграм галоўным чынам залежаць ад запатрабаванняў рынку працы, развіцця сфер эканомікі. Змяняецца і сам падыход да нападунення вучэбных праграм, да метадаў выкладання. На шматлікіх спецыяльнасцях выкарыстоўваюцца дыстанцыйныя адукацыйныя тэхналогіі па шэрагу дысцыплін.

тычнае мадэляванне» – «тэарэтычная і прыкладная механіка».

– На **гістарычным факультэце** на спецыяльнасці «Гісторыя» – «айчынная гісторыя», «усеагульная гісторыя», а таксама сумесная эксперыментальная праграма з МДУ імя М. В. Ламаносава, з атрыманнем дыплама дзвюх УВА, «Гісторыя беларускай дыяспары». А на спецыяльнасці «Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны» – «культурная спадчына і турызм»; на спецыяльнасці «Дакументазнаўства і архівазнаўства» – «кіраванне архівамі».

Тры новыя напрамкі былі адкрыты на **ФМА**. А менавіта спецыяльнасць «Міжнародныя адносіны» (без прафілізацыі), «Усходазнаўства» (прафілізацыя «Дзелавая камунікацыя з краінамі Азіі»), «Менеджмент» («Менеджмент масавых падзейных мерапрыемстваў»).

На **біялагічным факультэце**, да спецыяльнасці «Біяхімія» была адкрыта прафілізацыя «Фундаментальная і прыкладная біяхімія», а да спецыяльнасці «Мікрабіялогія» – «Фундаментальная і прыкладная мікрабіялогія». Таксама на **ФГГ**: на спецыяльнасці «Экалогія» – «Геаэкалогія»; на спецыяльнасці «Геалогія» – «Агульная і рэгіянальная геалогія». На **ФФСН** на спецыяльнасці «Камунікацыі» адкрыты прафілізацыі «Медыядаследаванні і сацыяльная аналітыка» і «Даследаванні сацыяльнай камунікацыі».

На **факультэце журналістыкі** з'явілася спецыяльнасць «Камунікацыі» з прафілізацыяй «Карпаратыўныя стратэгічныя камунікацыі». На **кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі** – «Навукова-педагагічная дзейнасць» (без прафілізацыі). На **ФСК** – «Дызайн» (прафілізацыя «Асяроддзевы дызайн і эксперыментальнае мастацтва»). На **хімфаку** – «Прыродаахоўная дзейнасць» (прафілізацыя «Забеспячэнне ўстойлівага развіцця біясферных рэзерватаў»). На **фізфаку** – «Прыкладная фізіка» (прафілізацыя «Функцыянальны нанаматэрыялы»). На **ФРКТ** – «Прыкладная фізіка» (прафілізацыя «Фізічная інфарматыка»).

Увогуле, у 2019 годзе на новыя напрамкі паступілі **252** чалавекі (бюджэт і платна, на дзённай і завочнай формах). Варта адзначыць і змены, якія закранулі II ступень вышэйшай адукацыі. Цяпер навучальныя дысцыпліны кандыдацкіх іспытаў і заліку вынесены ў дадатковыя віды навучання. Такім чынам, студэнты могуць выбіраць гэтыя агульнанавуковыя дысцыпліны як дадатковыя. У сваю чаргу дысцыпліны кандыдацкага мінімуму даюць магчымасць выпускнікам магістратуры ў далейшым паступаць у аспірантуру.

3 Ці ёсць у БДУ магістратура на англійскай мове?

– У БДУ на англійскай мове навучанне ажыццяўляецца па **13** спецыяльнасцях, на якія часцей за ўсё дакументы падаюць замежныя грамадзяне праз УМС. Сярод іх:

ФПМІ – «Прыкладная матэматыка і інфарматыка» (прафілізацыя «Аналітычная лагістыка»), «Прыкладная матэматыка і інфарматыка» (прафілізацыя «Камп'ютарны аналіз даных»), «Алгарытмы і сістэмы апрацоўкі вялікіх аб'ёмаў інфармацыі».

ЭФ – «Эканоміка» (прафілізацыя «Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве»), «Менеджмент» (прафілізацыя «Кіраванне ў рэальным сектары эканомікі»), «Кіраванне ў рэальным сектары эканомікі».

ФМА – «Гісторыя міжнародных адносін і знешняй палітыкі», «Міжнародныя адносіны», «Сусветная эканоміка».

ФФСН – «Камунікацыі» (прафілізацыя «Даследаванні сацыяльнай камунікацыі»).

Біялагічны – «Біялогія» (прафілізацыя «Малекулярная і клетачная біялогія»).

Філалагічны – «Літаратурна-разнаўства» (прафілізацыя «Англійская літаратура»).

Фізічны – «Прыкладная фізіка» (прафілізацыя «Моцнатокавая электроніка»). Сюды залічаны грамадзяне Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў паводле дамовы, якая нядаўна была падпісана паміж БДУ і Інстытутам тэхналогій і інавацый у Абу-Дабі. Таксама дамоўлена паміж ВУН пра дугледжвае правядзенне сумесных навукова-адукацыйных мерапрыемстваў і спрыянне ў напісанні публікацый.

4 Што неабходна для паступлення ў магістратуру?

– У першую чаргу неабходныя веды па дысцыплінах спецыяльнасці, на якую паступаюць абітурыенты, бо залічэнне адбываецца менавіта па выніках здачы ўступнага выпрабавання. Адзначым, што для залічэння неабходна атрымаць адзнаку не ніжэйшую за шэсць балаў.

Паступаючы ў магістратуру, у прыёмную камісію падаюць наступныя дакументы:

- заяву на імя кіраўніка УВА;
- арыгіналы дыплама пра вышэйшую адукацыю і прыкладанні да яго;
- выпіску з пратакола пасяджэння савета факультэта, якая змяшчае рэкамендацыі для навучання на II ступені (для тых, хто паступае ў год завяршэння навучання на I ступені);
- рэкамендацыю для навучання на II ступені вышэйшай адукацыі арганізацыі, зацікаўленай у падрыхтоўцы магістра (для тых, хто паступае не ў год завяршэння навучання на I ступені на навучанне за кошт сродкаў бюджэту);
- выпіску (копію) з працоўнай кніжкі ці іншага дакумента для асоб, што паступаюць на завочную форму атрымання вышэйшай адукацыі за кошт сродкаў бюджэту;

- дзве фатаграфіі 3x4 см;
- медыцынскую даведку пра стан здароўя;
- дакумент, які сведчыць асобу;
- спіс і копіі апублікаваных навуковых работ, апісанняў вынаходстваў, справаздачы пра выкананыя даследаванні і распрацоўкі, дыпламы рэспубліканскіх ці міжнародных алімпіяд (пры іх наяўнасці).

Больш падрабязную інфармацыю можна даведацца на сайце БДУ ў раздзеле «Абітурыент».

5 Колькі гадоў вучацца ў магістратуры?

– Тэрмін навучання на розных спецыяльнасцях дзённай формы складае ад 1 года да 1 года 8 месяцаў. На завочнай форме тэрмін навучання складае ад 1,5 года да 2 гадоў.

6 Колькі каштуе платная форма магістратуры?

– Кошт за навучанне адрозніваецца ў залежнасці ад спецыяльнасці. Напрыклад, у бягучым навучальным годзе самы высокі кошт быў на спецыяльнасці «Усходазнаўства» – 4945 руб., а самы нізкі на спецыяльнасці «Экалогія» – 3787 руб.

7 Колькі гадоў трэба адпрацаваць па размеркаванні, калі вучыўся на бюджэце?

– Тэрмін абавязковай працы па размеркаванні – адзін год. Выключэнне для тых асоб, якія былі прыняты ў магістратуру ў год атрымання вышэйшай адукацыі I ступені за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

8 Што дае дыплом магістра?

– Дыплом магістра ў нашай краіне дае магчымасць далей навучацца ў аспірантуры, а таксама працаваць як па спецыяльнасці, атрыманай у магістратуры. Мяркуюцца таксама, што магістры будуць атрымліваць перавагу пры прыёме на працу і магчымасць займаць пасады, для якіх патрабуюцца спецыяльны стаж. Напрыклад, спецыялістаў другой катэгорыі ці метадыстаў у сістэме адукацыі ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю. Пакуль у дзейным заканадаўстве спецыяльных ільгот, даплат ці іншых адмысловых умоў пры працаўладкаванні для магістраў няма, але часам асобныя прэферэнцыі спецыяльна абгаворваюцца.

Пытанні задавала
Алена ЛЯЎШЭНЯ
Фота Васіля КУЗЬМІЧКІНА

Сёння ў магістратуры навучаецца **1341** чалавек (з іх **386** замежных студэнтаў). Толькі ў **2019** годзе быў залічаны **881** чалавек (з іх **326** замежных грамадзян)

Беларуская мова: ад У да Ў

У БДУ прайшоў Тыдзень роднай мовы

У Міжнародны дзень роднай мовы ўсе мовы прызнаюцца роўнымі, бо кожная з іх унікальным чынам адказвае прызначэнню чалавека і ўяўляе жывую спадчыну, да якой мы павінны ставіцца сур'ёзна і зберагаць.

Філфак

21 лютага на філалагічным факультэце на ўрачыстым адкрыцці Тыдня роднай мовы выступілі першы прарэктар БДУ **Дзмітрый Мядзведзеў**, дэкан філфака **Іван Роўда**, першы намеснік дырэктара Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі **Аляксандр Лукашанец**, доктар лінгвістыкі Цукубскага ўніверсітэта, навуковы супрацоўнік Універсітэта Хакайда Цэнтра славянска-еўразійскіх даследаванняў Японіі **Сіёры Кіёсава**, намеснік старшыні Беларускага фонду культуры, дыпламат, пісьменнік **Анатоль Бутэвіч**, доктар філалагічных навук **Вячаслаў Рагойша**.

Пасля гледачам была прадстаўлена літаратурна-музычная кампазіцыя «Аддайце належнае роднаму слову, каб род беларускі не згас...», якая паэтычна распавяла пра гісторыю беларускай мовы, яе ролю ў сучасным свеце, а таксама пра значэнне роднай мовы, роднага слова для кожнага чалавека. У выкананні студэнтаў філфака прагучалі вершы знакамітых беларускіх паэтаў Якуба Коласа, Янкі Купалы, Максіма Багдановіча, Рыгора Барадуліна, Пімена Панчанкі, Васіля Зубенка, Генадзя Бураўкіна, Уладзіміра Карызы, Міхася Пазнякава, Навума Гальпяровіча і іншых, а таксама песні на вершы нашых класікаў.

Присутныя мелі шчасліваю магчымасць зазірнуць у вытокі роднай мовы і адчуць яе невычэрпныя магчымасці, узгадаць імёны, якія з'яўляюцца сімвалам творчага генію і духоўнага ўзлёту беларускага народа, візітоўкай нашай краіны – Ефрасіні Полацкай, Францыска Скарыны, Францішка Багушэвіча, дзейнасць якіх шмат у чым вызначыла нацыянальную спецыфіку і асноўныя напрамкі будучага развіцця нашай мовы і культуры; павучыцца беларускасці ў класікаў, адчуць асалоду ад судакранання з мілагучным беларускім словам і аддаць даніну павагі роднай мове.

У святкаванні Міжнароднага дня роднай мовы прынялі ўдзел і замежныя студэнты і стажоры філалагічнага факультэта з Расіі, Туркменістана, Балгарыі, Чэхіі, Турцыі, Егіпта, Кітая, Карэі, Японіі, у выкананні якіх прагучалі вершаваныя радкі на іх родных мовах.

Пасля ўрачыстага адкрыцця Тыдня роднай мовы прайшла літаратурная сустрэча беларускіх і замежных пісьменнікаў «Дыялог праз творчасць».

На наступны дзень адбылася сустрэча «Пераклад суседзіць душы» з **Аленай Лянкевіч**, якая распавядала пра асаблівасці і спецыфіку мастацкага перакладу на беларускую мову ў сітуацыі двухмоўя.

Панядзелак, 24 лютага, быў адзначаны творчай вечарынай, прымеркаванай да 85-годдзя з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Рыгора Барадуліна, у якой прынялі ўдзел паэт **Леанід Дранько-Майсюк** і паэтэса **Наталля Давыдзенка**, укладальнік і выдавец дзённікаў Р. Барадуліна.

У наступныя дні прайшлі рэспубліканскія навуковыя чытанні, прысвечаныя 90-годдзю з дня нараджэння прафесара Леаніда Бурака, а таксама адбылася прэзентацыя кнігі доктара філалагічных навук, прафесара, кавалера ордэна Францыска Скарыны Вячаслава Рагойшы «Верш. Паэзія».

27 лютага святочныя мерапрыемствы завяршыла інтэлектуальна-пазнавальная гульня «Філалогія і Я». Першакурснікі спецыяльнасцяў «беларуская філалогія», «руская філалогія», «славянская філалогія» спаборнічалі ў васьмі творчых намінацыях (рэкламны, вітальны, мовазнаўчы, літаратурна-знаўчы, бліц, паэтычны, музычны і эўрыстычны конкурсы).

Журфак

Як заўжды, Дзень роднай мовы вельмі насычана праходзіў на факультэце журналістыкі, дзе студэнты не толькі акнуліся ў беларускую культуру, але і правялі цікавыя гульні, заняткі па перакладзе і сустрэчу з дацэнтамі, якія чыталі свае вершы.

На «Ладзе жыцця» можна было пачуць містычныя гісторыі ў фантастычных апавяданнях ад выкладчыкаў **Таццяны Прановіч** і **Інгі Воюш**. Яны расказвалі, як перамагчы свае страхі.

Падчас квізу «Скарбы вядзьмарскай гары» адчуваўся вір жывой думкі. Дацэнт **Марына Лебедзева** прапанавала студэнтам

паэму А. С. Пушкіна «Яўгеній Анегін» у перакладзе Алеся Дудара. Першакурснікі павінны былі перакласці на рускую мову, захоўваючы рыфму, і адгадаць радкі ў арыгінале. Цікава, што ва ўсіх атрымалася зусім па-рознаму.

Студэнты і выкладчыкі гулялі ў «Хмарачос» – удзельнікі выцягвалі карткі і тлумачылі словы жэстамі. Гульцам нават завязвалі вочы, і яны навоабмацак спрабавалі адгадаць прадметы.

У медыятэцы імя М. Я. Цікоцкага школьнікі з СШ № 40 і гімназіі № 16 сустрэліся з загадкамі кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання **Віктарам Іўчанкавым** і атрымалі ў падарунак кнігі «Беларуская арфаграфія: апавяданні і гісторыі» з найлепшымі пажаданнямі ад аўтара. Пасля цікавую імпрэзу «Паэтычная старонка» зладзілі дацэнты **Алесь Дуброўскі** і **Пятро Жаўняровіч**. Яны выступілі са сваімі вершамі, расказалі пра біблейскія матывы ў творчасці пісьменнікаў.

*Снегам упрыгожваецца горад,
і жыццё ўжо веселей бяжыць.
Раптам разумееш: нават гора
існавання можна перажыць.*

*Ды са снегам – вечнасці пасланне,
што твой аптымізм засцеража:
перанесці шчасце існавання –
Гэта насамрэч за ўсё цяжэй.*

Алесь Дуброўскі-Сарочанкаў

Як вядома, самае «смачнае» трэба пакідаць на «потым». У канцы дня студэнты сабраліся на «Зачараваную вечарыну». За некалькі дзён да свята ім былі прапанаваны пяць намінацый для напісання твораў. Найлепшыя работы былі ўзнагароджаны сертыфікатамі, якія даюць права на атрыманне аднаго дадатковага бала на экзамене па дысцыпліне «Мова і стыль сродкаў масавай камунікацыі».

Музычная група Passive voice band выступіла з беларускімі песнямі, а студэнтаў чакаў асаблівы пачастунак беларускай нацыянальнай кухні – драпікі.

Пагадзіцеся, што ўласная пазіцыя кожнага чалавека здолее ператварыць адзін дзень роднай мовы ў год мовы ці гады. Да гэтай духоўнай справы можа спрычыніцца кожны неабякавы студэнт ці выкладчык.

А што на іншых факультэтах?

У праграму Тыдня роднай мовы ўвайшлі мерапрыемствы, арганізаваныя супрацоўнікамі кафедраў

беларускага мовазнаўства на іншых факультэтах БДУ. Так, разам з выкладчыкамі кафедры тэорыі і практыкі перакладу, кафедры культуралогіі і кафедры дызайну факультэта сацыякультурных камунікацый 17 лютага сярод студэнтаў I курса спецыяльнасці «сучасныя замежныя мовы» быў праведзены конкурс эсэ «Захавай маю мову, чарговы наш век», пераможцамі ў якім сталі **Алена Ляшкевіч**, **Дзяніс Сямёнаў**, **Катрына Ляневіч**, **Таццяна Казырыцкая**.

20 лютага студэнты I курса спецыяльнасці «культуралогія» сустрэліся з **Аленай Лянкевіч**, якая падзялілася вопытам перакладу папулярнага рамана пра Гары Потара на беларускую мову.

З 14 па 20 лютага для студэнтаў I курса спецыяльнасці «дызайн (камунікатыўны)» праводзіўся конкурс шрыфтавых і каліграфічных работ «У», удзельнікі якога мелі магчымасць прадставіць аформленыя выказванні пра беларускую мову. Па выніках конкурсу ўзнагароды атрымалі **Паліна Еўдакімовіч** і **Кірыль Дзямешка**.

18 лютага студэнты факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі пагутарылі з паэтам, перакладчыкам і музыкантам **Віталём Рыжковым**.

21 лютага студэнты факультэта філасофіі і сацыяльных навук паслухалі выступленне дацэнта **Сяргея Запрудскага** на тэму «Трасянка як сродак маўленчай камунікацыі».

22 лютага студэнты I курса факультэта радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій адзначылі Дзень роднай мовы сустрэчай з прафесарам **Ірынай Гапоненка** ў межах гутаркі-прэзентацыі «На Беларусі ўсе Марусі: 3 гісторыі беларускіх асабовых уласных імёнаў» пра паходжанне і асаблівасці выкарыстання ўласных імёнаў і прозвішчаў.

24 лютага для студэнтаў I курса механіка-матэматычнага факультэта старшы выкладчык **Алена Муравіцкая** прачытала пазнавальную лекцыю «Беларуская мова сярод іншых моў свету».

24 лютага на гістарычным факультэце да Дня роднай мовы адчынілася «Гасцёўня ў цёткі Ларысы», арганізаваная дацэнтам кафедры беларускага мовазнаўства **Ларысай Гедзімін**. У гасці завітаў паэт, перакладчык, даследчык старабеларускай літаратуры, вядучы навуковы супрацоўнік Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН

Беларусі **Алесь Бразгуноў**, які прэзентаваў свае кнігі. Вялікую цікавасць у студэнтаў выклікалі 20 тамоў Бібліі Францыска Скарыны, прадмовы для якіх перакладаў А. Бразгуноў, а таксама факсімільнае выданне рукапісу рыцарскага рамана XVI ст. «Беларускі Трышчан» (2006). Выдатны настрой стварылі і вершы гасця, які выступае пад паэтычным псеўданімам Алесь Дзітрых.

25 лютага на гістарычным факультэце адбылося філасофска-паэтычнае мерапрыемства «...Калі слову, то й сэрцу баліць» з удзелам студэнтаў I курса спецыяльнасці «дакументазнаўства», арганізаванае дацэнтам **Аленай Губкінай**.

27 лютага на юрыдычным факультэце прафесар кафедры беларускага мовазнаўства **Ганна Кулеш** прэзентавала дапаможнік «Культура прафесійнага маўлення юрыста» для студэнтаў I курса спецыяльнасці «паліталогія». На пачатку сустрэчы студэнт I курса **Аляксандр Сувораў** расказаў прысутным аб гісторыі заснавання міжнароднай традыцыі адзначаць 21 лютага Дзень роднай мовы. Г. Кулеш дапоўніла яго паведамленне звесткамі пра тое, як адзначаецца гэтае свята ў Беларусі, ператварыўшыся ў апошнія гады ў Тыдзень беларускай мовы. Яна падкрэсліла, што для захавання нацыянальнай ідэнтычнасці неабходна спрыяць папулярнасці і пашырэнню беларускай мовы, у тым ліку ў прафесійнай галіне. Г. Кулеш пазнаёміла аўдыторыю са зместам свайго новага дапаможніка, прызначанага для выкарыстання нацыянальнай мовы ў сферы права.

Святкаванні Міжнароднага дня роднай мовы праходзіла не толькі на розных факультэтах БДУ. Так, 25 лютага на пасяджэнні літаратурнага аб'яднання «КЛУМБа» Фундаментальнай бібліятэкі БДУ творчыя студэнты з розных факультэтаў змаглі паслухаць песні ў выдатным выкананні беларускага барда **Сяргея Лапіча** на яго ўласныя творы і творы іншых беларускіх аўтараў, задаць пытанні, а таксама прачытаць свае творы.

Выкладчыкі кафедры беларускага мовазнаўства таксама спрычыніліся да розных мерапрыемстваў, прымеркаваных да Міжнароднага дня роднай мовы, якія праходзілі ў краіне.

**Марына СВІСТУНОВА,
Анжэліка САДОЎСКАЯ,
Ганна ТАРАСЕВІЧ**

Віктар Анішчык:

«Нам патрэбныя распрацоўшчыкі новых тэхналогій, матэрыялаў, праекціроўшчыкі, а гэты выпускнікі прыродазнаўчых спецыяльнасцяў»

Фізіка – у аснове ўсяго матэрыяльнага. Менавіта гэтай галіне ведаў прысвяціў многія гады прафесар фізічнага факультэта БДУ, заслужаны дзеяч навукі Віктар АНІШЧЫК, якому 19 сакавіка споўнілася 75 гадоў. Мы пагаварылі з навукоўцам пра лёс, каштоўнасці прыродазнаўчых навук, перспектывы аднаўляльнай энергіі і пра паскораны тэмп жыцця.

З біяграфіі

Нарадзіўся Віктар Міхайлавіч у г. п. Наваельня Дзятлаўскага раёна (Гродзенская вобласць). Ён лічыць, што на высокім узроўні фізікам трэба нарадзіцца. Гэта датычыцца класікаў фізікі накшталт Ландау, Бора. «А наогул, кажучы, добрым фізікам можна стаць. Гэта як у спорце, калі ты не трэніруешся, то нічога не будзе. А калі чалавеку падабаецца яго прадмет, то трэба працаваць, тады чагосьці дасягнеш, – лічыць прафесар. – У фізіцы важны талент і колькасць ведаў. Разуменне таго, як усё ўладкавана, дае зірнуць на рэчы па-іншаму. Нездарма кажучы, што законы фізікі – гэта законы прыроды».

Калі б Віктар Анішчык не стаў навукоўцам-фізікам, то хутчэй за ўсё абраў бы ваенную справу. У школе ў яго былі добрыя адзнакі па фізіцы, матэматыцы, хіміі, яшчэ хадзіў у музычную школу, дзе вучыўся іграць на баяне. Але ён сапраўды бачыў сваю будучыню ў прыродазнаўчых навук. Так склаўся лёс, што дакументы падаў у БДУ. «І не шкадую. Калі пачаў вучыцца, то зразумеў, што трапіў менавіта на сваё месца, – успамінае навуковец. – Два курсы я вучыўся на вячэрнім аддзяленні, падпрацоўваў у той жа час на заводзе. Змену адстаў і з 7 да 10 вечара быў на занятках ва ўніверсіцеце. Памятаю, як на працы гляджу на тумбачку, а там ляжаць зробленыя мною дэталі. Я бачу плён сваёй працы. Тады думалася, што такое сядзець у кабінце і кнігі пісаць? Зараз разумею значнасць працы навукоўцаў. Цяпер настаў час, калі мае вучні становяцца акадэмікамі, яны паспяхова рэалізаваліся ў жыцці».

Віктар Міхайлавіч з'яўляецца аўтарам больш чым 500 публікацый, у тым ліку 7 манаграфій, 5 навучальных дапаможнікаў, 43 вынаходстваў. Падрыхтаваў 15 кандыдатаў і 3 дактароў фізіка-матэматычных навук.

Шлях у БДУ

Вялікая частка жыцця Віктара Анішчыка прайшла ва ўніверсіцеце.

Віктар Анішчык (справа) падчас адкрытай лекцыі касманайта Джэфры Хофмана (ЗША) перад студэнтамі на фізічным факультэце

Пасля заканчэння ў 1967 годзе фізфака ён паступіў у аспірантуру пры кафедры фізікі цвёрдага цела. Праз год прачытаў сваю першую лекцыю. Пра гэту падзею ён узгадвае так:

– Неяк на пасяджэнні кафедры сяджу ў сваіх думках, мала быў захоплены абмеркаваннем. Раптам надыходзіць цішыня. Падымаю вочы на загадчыка, а ён глядзіць на мяне і кажа: «Аспірант Анішчык, Вам даручаецца чытаць курс». Аказваецца, гаворка ішла пра тое, каб курс лекцый асістэнта, які сыходзіў у аспірантуру, пачаў чытаць я. Быў збянтэжаны такой навіной. Стаў рыхтавацца да першай лекцыі, бачыў, што ўсе выкладчыкі чыталі без паперак. Але мала хто ведае, колькіх намаганняў гэта каштуе, як доўга да гэтага трэба ісці. Імкнуўся раўняцца на іх. На першай лекцыі я сказаў за гадзіну тое, што трэба было сказаць за паўтары. І я не мог адпусціць студэнтаў раней. Мне здавалася, што з мяне сем патоў сышло за гэты час. Але ў выніку праз гады напрацаваў выкладчыцкі вопыт.

З 1970 года Віктар Анішчык працаваў асістэнтам, старшым выкладчыкам, дацэнтам фізічнага факультэта БДУ. З 1990 па 2012 гг. – загадчык кафедры фізікі цвёрдага цела. Дэканам фізічнага факультэта БДУ ён стаў у 1997 г. Фізфакам кіраваў 21 год. Зараз прафесар чытае дысцыпліны: крышталёграфія і дэфекты ў крышталях, фізічнае матэрыялазнаўства, матэрыялы ядзернай тэхнікі.

Пры яго дэканстве на факультэце адкрылася новая спецыяльнасць «ядзерная фізіка і тэхналогія», дзе рыхтуюць персанал на атамную электрастанцыю. Тэма ядзернай энергетыкі актуальная ў нашай краіне. Але наколькі гэта бяспечны прадмет? На пытанне фізік адказвае так:

– Экалагічна чыстых крыніц энергіі практычна няма. Для таго, каб вырабіць сонечныя батарэі,

трэба іх зрабіць, а гэта не зусім экалагічна чысты працэс. Экалагічна чыстай крыніцай можна было б назваць вецер, але для гэтага трэба стварыць адпаведную ўстаноўку і жыць каля яе, але мала хто з гэтым змірыцца, таму што частоты, якія ўзнікаюць пры ваганні вялікіх ветракоў, шкодныя для арганізма. Напэўна, самая экалагічна чыстая крыніца энергіі – гэта прыліўныя станцыі, але ў нас няма побач мора. Наступнай крыніцай можна назваць атамную энергію. Так, Чарнобыль быў, ніхто не адмяняе чалавечы фактар. Але іншыя крыніцы не менш небяспечныя. Атамнай энергетыцы ў Беларусі ўсё-такі быць. Магчыма, праз нейкі час будзе яшчэ адна крыніца энергіі – тэрмаядзерная (Такамак), якая значна больш бяспечная.

Навуковы напрамак

Яшчэ студэнтам В. М. Анішчык заняўся даследаваннем структуры і электрычных уласцівасцяў вісмута. Здабытыя звесткі пра электрычную прыроду гэтага паўметалу склалі аснову кандыдацкай дысертацыі, якую абараніў у 1972 г.

У 1974 г. Віктар Анішчык стажыраваўся ў ЗША, у 1982 г. – у Англіі. «Прапаноўвалі застацца працаваць за мяжой, але я вярнуўся дадому. Беларусь і беларусы мне вельмі падабаюцца. Што тычыцца цяперашняй тэндэнцыі ўцечкі кадраў, то я лічу, што маладым людзям, якія атрымалі адукацыю ў Беларусі, бяспрэчна, трэба ездзіць за мяжу, завязваць там навуковыя сувязі. А потым вяртацца і ўкараняць атрыманыя веды на радзіме», – кажа фізік.

У сярэдзіне 70-х гг. ён асвойвае новы кірунак у фізіцы цвёрдага цела – іонна-прамянёвую мадыфікацыю крышталёў. Ім выкананы цыкл прац па даследаванні ўласцівасцяў іонна-імплантаваных металічных плёнак, а таксама

масіўных узораў пераходных металаў і сплаваў на іх аснове. Адкрыты раней невядомыя структурна-фазавыя ператварэнні пры імплантацыі, якія кантралююць паводзіны механічных уласцівасцяў шэрагу тэхнічна важных металаў і сплаваў на іх аснове. Дасягнуты ў гэтым кірунку навуковыя і практычныя вынікі ўвайшлі ў яго доктарскую дысертацыю, якую ён абараніў у 45 гадоў. А ў наступным годзе ён атрымаў званне прафесара.

У апошні час Віктар Міхайлавіч з супрацоўнікамі актыўна даследаваў працэсы ўзаемадзеяння плазменных патокаў з крышталямі. У прыватнасці, было выяўлена ўтварэнне мікраструктур на паверхні крышталёў, якія апрацоўваюцца кампрэсійнымі плазменнымі плынямі.

В. М. Анішчык з'яўляўся навуковым кіраўніком навукова-метадычнай лабараторыі «Цвёрдацельныя пераўтваральнікі рэагентаў і электрычных уласцівасцяў вісмута», членам праграма-кансультатывага камітэта па фізіцы кандэнсаваных асяроддзяў у АІЯД (г. Дубна), членам брытанскага Інстытута фізікі. У 1994 г. абраны дзейным членам Пятроўскай акадэміі навук і мастацтваў, у 1997 г. – дзейным членам Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, у 1999 г. – дзейным членам Беларускай інжынернай акадэміі.

Крызіс прыродазнаўчых навук

Навуковец лічыць, што крызіс прыродазнаўчых навук пачаўся даўно. Сёння многія выбіраюць прафесіі дыпламатаў, эканамістаў, юрыстаў. Але ці трэба краіне такая колькасць гэтых спецыялістаў?

– У нас краіна вытворчая, перапрацоўчая. Нам патрэбныя распрацоўшчыкі новых тэхналогій, матэрыялаў, праекціроўшчыкі, а гэты выпускнікі прыродазнаўчых спецыяльнасцяў. Думаю, мы хутка ўсвядомім, што ключавой фігурай

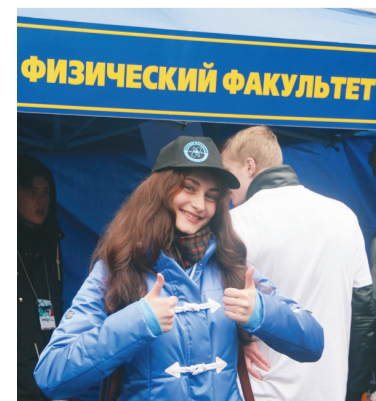
павінен стаць усё ж такі інжынер (асабліва на стадыі мадэрнізацыі вытворчасцяў). Наш універсітэт дае добрую адукацыйную базу. Сёння БДУ ўваходзіць у сусветныя аўтарытэты рэйтынгі: QS World University Rankings (351 радок), Times Higher Education (1001+ з 1258 УВА), а ў Шанхайскім рэйтынгу БДУ займае 401–500 месца групы сярод найлепшых па фізіцы. Гэта з'яўляецца паказчыкам таго, што фізіка ў Беларусі знаходзіцца на прыстойным узроўні. Зараз у краіне толькі адзін фізічны факультэт, і ён у БДУ. Дзякуючы сваёй універсальнасці, спецыялісты фізфака запатрабаваныя. Яны працуюць усюды, пачынаючы ад школы і заканчваючы ўрадам, – разважае навуковец аб прафесіі.

Віктар Міхайлавіч адзначае, што тыя спецыялісты, якія складаюць навучальны план – гэта людзі з вялікім вопытам. Выпускнік універсітэта – высокаадукаваны чалавек, бо фізіка – адна з інтэлектаўтваральных навук, паколькі вывучае законы прыроды. На яго думку, у сучасным хуткім тэмпе жыцця не варта грэбаваць уменнем аналізаваць і запамінаць. І працягвае:

– Маладым людзям трэба працяжваць цікавасць. Калі студэнт ведае пра прадмет, ведае, дзе шукаць па ім інфармацыю, то гэта добра. Ведаць усё немагчыма. Нават выкладчыкам не трэба саромецца таго, што яны чагосьці не ведаюць. Не лічыце сябе строгім выкладчыкам. Нельга дапускаць ні строгасці, ні панібратства ў аўдыторыі. І раскажыце анекдоты ўсе заняты не варта. Паміж студэнтам і выкладчыкам павінны быць даверлівыя адносіны. Але не роўныя, усё-такі прафесара трэба паважаць, атрымаць такія веды не так ужо і проста.

Я прайшоў усе прыступкі фізфака. Добра ведаю многіх, разумею, хто над чым працуе. Мяне пераваблівалі ў іншыя ўстановы адукацыі на кіраўнічыя пасады, але я не сыходзіў з БДУ. Таму што гэта марка найвышэйшай якасці. Я задаволены сваім жыццёвым выбарам. БДУ даў мне магчымасць рэалізавацца як асобе, пазнаёміцца з рознымі навукоўцамі, атрымаць міжнародны досвед, я натхняюся энергетыкай моладзі. Удзячны лёсу, які прывёў мяне ва ўніверсітэт.

Алена ЛЯЎШЭНЯ

Гісторыя Псіхалагічнай службы БДУ пачалася з прыгожай і сімвалічнай даты 29 лютага 2000 г. Менавіта тады быў падпісаны загад аб стварэнні службы, а праца пачалася з першага дня вясны. З верасня гэтага ж года запрацаваў кансультацыйны кабінет, а ўвесну 2001 года стартаваў першы сацыяльна-псіхалагічны трэнінг.

Псіхалагічная служба – гэта дыпламаваныя прафесійныя спецыялісты: педагогі-псіхологі і педагогі сацыяльныя. Амаль з самага пачатку работы стартвалі шматлікія праекты, якія эфектыўна працуюць і цяпер. Так, напрыклад, адбылося ўрачыстае адкрыццё студэнцкага псіхалагічнага клуба БДУ, а праз некаторы час на базе клуба запрацавала творчая майстэрня. Пачынае рэалізоўвацца праект «Дыстанцыйнае псіхалагічнае тэсціраванне», які закліканы забяспечыць сістэму вывучэння сацыяльна-псіхалагічных статусу студэнтаў 1-га курса. У далейшым ён стаў штогадовым.

У красавіку 2009 і 2017 гадоў за ўдзел у рэспубліканскай выставе навукова-метадычнай літаратуры і педагогічнага вопыту псіхалагічная служба была ўзнагароджана дыпламамі I ступені.

За час існавання псіхалагічнай службы ўзрасла запатрабаванасць кансультацый, навуковых семінараў і трэнінгаў, якія праводзяцца службай, наладзілася эфектыўнае ўзаемадзеянне з многімі структурнымі падраздзяленнямі ўніверсітэта – факультэтамі, інтэрнатамі, упраўленнямі, грамадскімі моладзевымі арганізацыямі. У прафесійным асяроддзі яскрава загулялі публікацыі спецыялістаў службы.

Пачынаючы з вясны 2010 года, рэалізоўваецца новы праект «Фестываль практычнай псіхалогіі». Цікавая і насычаная праграма фестывалю складалася з 14 мерапрыемстваў, якія ўключаюць у сябе: экспрэс-дыягностыку, інтэрактыўную выставу, алімпіяду, практычныя заняткі і многае іншае. Цяпер гэтыя і іншыя мерапрыемствы праводзяцца на факультэтах і ў інтэрнатах на працягу навучальнага года. Акрамя спецыялістаў службы, актыўнымі ўдзельнікамі праекта сталі запрошаныя калегі са структурных падраздзяленняў універсітэта, сацыяльна-псіхалагічных цэнтраў, а таксама студэнты профільных спецыяльнасцяў.

Назапашаны вопыт дазваляе псіхалагічнай службе пашыраць сферы дзейнасці. Так, спецыялісты службы бяруць актыўны ўдзел у гарадскіх (Дзень горада) і ўніверсітэцкіх (фестываль факультэтаў, праекты «БДУ – твой крок у будучыню» і «Святло Вялікай Перамогі», «Зімовая школа студэнцкай журналістыкі») мерапрыемствах.

У кастрычніку 2017 года ўпершыню рэалізоўваецца праект «Бацькоўскі месяц у БДУ», які ўключае ў сябе больш за 30 мерапрыемстваў, і з гэтага моманту ён становіцца традыцыйным.

Спецыялістамі псіхалагічнай службы распрацоўваецца праграма сацыяльна-псіхалагічнай апекі, дзе ў адукацыйнай прасторы ўніверсітэта абазначаюцца інавацыйныя падыходы ў працы, такія

Дапамагаем самастойна вырашаць праблемы

20 гадоў Псіхалагічнай службе БДУ

правядзення інтэрактыўных выстаў «Свет псіхалогіі», дзе адбываецца знаёмства з формамі працы спецыялістаў службы. Дадзенае мерапрыемства праходзіць у цесным супрацоўніцтве з куратарамі вучэбных груп і студэнцкім актывам.

Інтэрактыўныя выставы плаўна перацякаюць у практычныя заняткі з кожнай групай, якія скіраваныя не толькі на асвету, а таксама на знаёмства і згуртаванне. Практычныя заняткі дазваляюць студэнтам лепш даведацца адзін аднаго, узаемадзейнічаць паміж сабой і сфарміраваць адзіную каманду. Дадзеная форма працы ў далейшым дапаможа ім стаць падтрымкай і апорай адзін для аднаго. На працягу ўсяго навучання куратар або актыўна навучальнай групы маюць магчымасць запрасіць педагога-псіхолога для правядзення заняткаў па цікавай тэме. Як паказала практыка, пасля правядзення дадзеных заняткаў у студэнтаў назіралася паляпшэнне мікраклімату ў групе, зніжэнне канфліктнасці і развіццё каманднага духу. Падчас практычных заняткаў навучэнцы могуць усвядоміць сваю ролю ў групе, асобныя ж якасці студэнтаў дазваляе выявіць дыстанцыйнае тэсціраванне, арганізаванае Псіхалагічнай службай БДУ.

Студэнцкае жыццё поўнае нечаканасцяў. Большасць праблем студэнты вырашаюць самі або з падтрымкай сяброў ці родных. Але бывае так, што праблема здаецца вельмі складанай і невырашальнай. Тады студэнт звяртаецца да спецыяліста. Сацыяльна-педагагічнае і псіхалагічнае кансультаванне іграе адну з важных роляў у працы са студэнтамі і праводзіцца ў адпаведнасці з вызначаным графікам. Прынцып падыходу службы заключаецца ў тым, што кожны студэнт, на любым жыццёвым этапе, падчас навучання ў БДУ мае магчымасць атрымаць дапамогу і падтрымку псіхалагічнай службы. У студэнтаў старэйшых курсаў запатрабаваныя мерапрыемствы па падрыхтоўцы да першых крокаў у кар'еры. Нашы супрацоўнікі спрыяюць аказанню адраснай дапамогі навучэнцам пры запыце і патрэбах.

Унікальнасць службы – узаемападтрымка і ўзаемадапамога. У кожнага супрацоўніка ёсць спецыялізацыя: канфліктологія, крызісная псіхалогія, коўчынг і іншыя. Начальнік Псіхалагічнай службы БДУ **Руслан Папок** дадае:

– Мы імкнёмся не паўтараць і сцэнарыі мерапрыемстваў пішам з нуля. Нават тых, якія ідуць не першы год. Для супрацоўнікаў службы ёсць лабараторыя Insight, у якой мы навучаем адзін аднаго, падтрымліваем творчы пачатак. Гэта няпроста: заўсёды прасцей узяць гатовае, а не стварыць з нуля. Вялікая каштоўнасць, што нас ведаюць ва ўніверсітэце, гавораць, раяць, прыходзяць. Мы рады чуць, калі кажуць не «ваша», а «наша» псіхалагічная служба.

Алеся РАШЧЫНСКАЯ
Надзея МАРХЕЛЬ

як сацыяльна-псіхалагічная рэабілітацыя, скрынінг, цыотарства.

З 2019 года праца па адаптацыі пераўтвараецца ў сістэму другой сацыялізацыі студэнтаў, каб больш актыўна ўключыць іх у працэсы самавыхавання, самаразвіцця, самаадукацыі.

У лютым 2020 года стартаваў новы праект «+ 100 Навыкаў», які павінен забяспечыць комплексную падрыхтоўку студэнтаў да будучай прафесійнай дзейнасці, развіццё іх сацыяльную актыўнасць, забяспечыць асобны рост.

Новы этап работы псіхалагічнай службы адзначаны пастаноўкай важнай задачы: абагульніць назапашаны вопыт і аб'яднаць разрозненыя мерапрыемствы ў буйныя праекты, стаць базай для павышэння псіхалагічнай культуры.

Дзейнасць псіхалагічнай службы сканцэнтраваная на факультэтах: за кожным з педагогаў-псіхологаў і педагогаў сацыяльных замацавана некалькі факультэтаў і арганізавана работа сацыяльна-псіхалагічных цэнтраў у інтэрнатах.

Першая сустрэча з супрацоўнікам службы ў многіх студэнтаў адбываецца задоўга да паступлення ў БДУ – на Дні адчыненых дзвярэй у школьнікаў і іх бацькоў ёсць магчымасць прайсці экспрэс-кансультацыю, падчас якой абмеркаваць з псіхологам свае страхі і спадзяванні. Але вось хваляванні, звязаныя з паступленнем у ВУЗ, пройдзены, і цяпер ужо студэнты, першаккурснікі, знаёмяцца адзін з адным, адміністрацыя факультэта і, вядома, з педагогам-псіхологам і педагогам сацыяльным, якія курыруюць факультэт. З першых дзён навучання супрацоўнікі службы гатовыя дапамагчы, падтрымаць і праінфармаваць ахвотных, знізіць трывожнасць, звязаную з новымі этапамі іх жыцця.

Актыўнае ўзаемадзеянне з першаккурснікамі працягваецца падчас

У ССБ бяруць не ўсіх!

Менавіта гэта мне, студэнтцы, якая пражывае ў інтэрнаце, хацелася б сказаць раней, але цяпер я разумею, што работа студэнцкай службы бяспекі патрабуе немалых высілкаў.

Многія дзяўчаты, праходзячы ўвечар міма вахты ці падчас маштабных мерапрыемстваў універсітэта, звяртаюць увагу на хлопцаў, якія кожны раз пытаюць у іх пропуск ці квіток. Тады незнарок у галаве з'яўляецца думка: «Вось было б выдатна і мне паспрабаваць запісацца ў службу бяспекі». Ды толькі дзяўчат туды не бяруць... Але не варта хвалявацца, нават лепш парадавацца гэтаму! На адзін вечар я стала часткай службы бяспекі інтэрната (СБІ) № 7 і разам з камандзірам СБІ разабралася ва ўсіх нюансах работы гэтай арганізацыі.

Ніводна я каманда не можа абысціся без кіраўніка. **Максім ВАСІЛЕВІЧ** – камандзір студэнцкай службы бяспекі і службы бяспекі інтэрната № 7, студэнт 3 курса механіка-матэматычнага факультэта. У складзе каманды ўжо другі год, а вось у якасці камандзіра – з красавіка 2019 г.

Вялікі сэнс літар ССБ

ССБ – гэта студэнцкая служба бяспекі – сукупнасць службаў бяспекі ўсіх інтэрнатаў. Камандзірам ССБ можа стаць толькі дзейны камандзір службы бяспекі інтэрната. Ужо на другім курсе Максім атрымаў гэтую ганаровую пасаду: «Усё пачалося з таго, што я стаў супрацоўнікам службы бяспекі ў сваім інтэрнаце, і праз некаторы час мне прапанавалі пасаду камандзіра СБІ. Да любой справы я падыходжу адказна, магчыма, таму заўважылі мяне і маю працу. Пасля мне прапанавалі стаць камандзірам студэнцкай службы бяспекі Студэнцкага гарадка БДУ.

ССБ vs СБІ?

Але чым жа ўсё-такі адрозніваецца ССБ ад СБІ, чаму для адной і той жа па сутнасці арганізацыі патрэбныя розныя абрэвіятуры? Максім дапамог разабрацца ў гэтым пытанні: «Камандзір СБІ павінен хадзіць у абходы інтэрната, арганізоўваць дзяжурствы на вахце, складаць графік гэтых дзяжурстваў, трымаць увесь інтэрнат і сваю каманду пад кантролем. А камандзір ССБ арганізоўвае дзяжурствы на розных мерапрыемствах студэнцкага гарадка і ўсяго БДУ. Таксама ў мае абавязкі ўваходзіць правядзенне сходаў і трэнінгаў для камандзіраў службаў бяспекі ўсіх інтэрнатаў. Да прыкладу, трэнінг на правільнае складанне актаў: гэта не сачыненне ці верш, у акце трэба пісаць усё па факце, як было і ёсць насамрэч. Можна сказаць, што

АТРИБУТИКА

СТУДЕНЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ БЕЗОПАСНОСТИ

хлопцы выконваюць адну і тую ж працу – сочаць за парадкам, але толькі СБІ – гэта лакальная арганізацыя, а ССБ – буйнейшая».

Распараджайся часам правільна

Многія не па чутках ведаюць, што сумяшчаць актыўнае студэнцкае жыццё і вучобу вельмі складана. Але камандзір ССБ сваім уласным прыкладам даказвае зваротнае. «Самае галоўнае тут – гэта правільная арганізацыя свайго часу. Як бы там ні было, трэба расстаўляць прыярытэты. Калі гэтага не рабіць, то на цябе наваліцца ўсё і адразу, а гэта можа скончыцца сумна. Калі не вучыцца, то цябе адлічаць, а калі адлічаць, то і з пасады камандзіра таксама знімуць. Таму я імкнуся крыху раней вырашыць усе пытанні, звязаныя з вучобай, калі ведаю, што прадбачыцца нейкая праца на факультэце, каб астатні час я мог лёгка прысвяціць ССБ і СБІ».

Людзям заўсёды больш запамінаецца дрэннае

Не будзе сакрэтам, што чалавеку ўласціва рэагаваць на негатыўныя словы ў свой адрас, а тым больш незаслужана. Але супрацоўнікі службы бяспекі ўмеюць кантраляваць свае эмоцыі і захоўваць спакой у стрэсавых сітуацыях. «На незадаволенасць жыхароў, якія парушаюць правілы пражывання, трэба рэагаваць максімальна спакойна. Калі мы будзем адказваць рэзка, то толькі ўзмацнім негатыўную рэакцыю жыхароў. Заўсёды ў размове неабходна прыводзіць аргументы, якія паставяць чалавека ў ступар, і тым самым ён зразумее, што зрабіў нешта няправільна. Калі чалавек разумее, што сам не мае рацыі і на яго могуць класці акт, то ён будзе паводзіць сябе адэкватна. У нас студэнцкая служба бяспекі, мы такія ж студэнты, як і астатнія жыхары інтэрната. Чым менш мы рэагуем на рэзкія паводзіны жыхароў, якія парушылі правілы, тым хутчэй яны самі згасаюць і супакоўваюцца».

Безумоўна, часам мы можам чуць непрыемныя словы ў свой адрас, але ад гэтага становіцца трохі смешна. Як вядома, людзям заўсёды больш запамінаецца дрэннае. Мы часта ідзем на сустрэчу студэнтам: тасці проста папросіць дапамагчы, камусьці хлопцы занясуць рэчы... Але пра гэта ніхто не распавядае, з гэтым нічога не паробіш».

Ідэальны супрацоўнік

Якім жа павінен быць ідэальны супрацоўнік службы бяспекі? «Ідэальных супрацоўнікаў, як і людзей, не бывае. Але ёсць якасці, якія павінны прысутнічаць у кожным. Галоўнае – гэта адказнасць. Чалавек павінен разумець, што выконвае важную работу. Таксама трэба быць акуратным, рашучым – не баюцца зрабіць заўвагу, папрасіць пропуск. Ёсць і сарамлівыя хлопцы, але ўсё прыходзіць з досведам».

Я змяніўся, калі стаў камандзірам

«У мяне зараз больш абавязкаў, – з усмешкай гаворыць Максім. – Цяпер я павінен каардынаваць працу вялікай колькасці людзей. Раней я не асабліва любіў публічныя выступленні, цяпер я без праблем магу прамовіць перад аўдыторыяй. У гэтым мне вельмі дапамагла работа як у ССБ, так і СБІ».

А што наконт дзяўчат?

Чаму ў службе бяспекі няма дзяўчат? «Гэта вельмі частае пытанне, а адказ на яго максімальна лагічны. Бываюць сітуацыі, напрыклад, калі трэба тэрмінова бегчы на верхнія паверхі, узяць вогнетушыцель, які для дзяўчыны будзе даволі цяжкім, штосьці патушыць. Таксама не варта выключыць, што ў інтэрнаце могуць здарацца бойкі і іншыя спрэчныя сітуацыі. Гэта ўсё фізічныя фактары, але не варта забываць і пра псіхалагічныя: калі дзяўчына зробіць папярэджанне, то ёсць верагоднасць, што яе ўспрымуць не так, як хлопцаў».

Ніводнае мерапрыемства БДУ і студэнцкага гарадка не абыходзіцца без удзелу ССБ. Але разам з тым хлопцы паспяваюць дапамагчы і сваім інтэрнатам: кожны вечар яны прыбягаюць на дзяжурства. Увечар плынь людзей, якія праходзяць міма вахты, нашмат большая, чым днём, таму пагартарыць з сябрамі ў інтэрнаце ці пачытаць кнігу не атрымаецца. Яшчэ адным складнікам працы СБІ з'яўляюцца абходы інтэрната: хлопцы сочаць за чысцінёй на кухні і ў калідорах, цішынёй на паверхах пасля 23:00 і выкананнем іншых правілаў пражывання».

Мабыць, варта пагадзіцца, што работа супрацоўнікаў службы бяспекі не такая лёгка, як на першы погляд. Папросту можна сказаць «хачу», але, калі сам на сабе адчуваеш увесь груз адказнасці і аб'ём работы, толькі тады пачынаеш задумвацца: «А ці лёгка мне гэта?» З упэўненасцю можна сказаць, што ніводны з гэтых хлопцаў ніколі не адмовіць у дапамозе не толькі ў сваім інтэрнаце, але і дома, ва ўніверсітэце, ды і проста на вуліцы».

Юнакі ў службе бяспекі, і праўда, самыя хуткія і моцныя, прыязныя і добрыя. Гэта твар не толькі інтэрната, але і ўсяго студгарадка, таму мы заўсёды бачым як з іголаккі апранутыя, акуратныя і ўсмешлівыя хлопцаў, якія змогуць адказаць на ўсе пытанні. Жадаем ім новых дасягненняў і толькі самых лёгкіх дзяжурстваў!

Вераніка КОСЦІНА

